

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра теорії музики

"ПОГОДЖУЮ"

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства, композиції,
вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

"ПОГОДЖУЮ"

Декан факультету музикознавства, композиції,
вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Гармонія

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Симфонічне диригування
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.8.8)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (210 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1), екзамен (2)
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Робоча програма навчальної дисципліни „Гармонія” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

ТИХИЙ Северин Вікторович – доцент кафедри теорії музики, кандидат мистецтвознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Теорії музики* «22» червня 2021 р., протокол № 5

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Оскільки у ВУЗі продовжується та розширюються аспекти вивчення пропонованого курсу, який вивчався у середніх спеціалізованих навчальних закладах, то, з ціллю уникнення дублювання програми, вивчені теми не будуть пропонуватись для вивчення, лише, можливо, для повторення.

Метою курсу є розширення та збагачення музичного та загальнокультурного кругозору студентів, завдання: стимулювати розвиток їх природних музичних даних, розвинути їх музичний смак і здатність критичних оцінок явищ мистецтва, пробудити самостійність їх професіонального мислення.

Завдання: Завданням курсу є сприяння всебічному вивченню студентами виконавських спеціальностей питань історичного розвитку гармонічних комплексів в єдності з її змістом, особливостей її застосування композиторами різних стилів і епох. Курс покликаний розширити і збагатити музичний і загально-мистецький світогляд студентів, стимулювати розвиток їх природних музичних даних і чутливості сприйняття музики, розвиває їх художній смак, дає музично-теоретичний інструментарій для власних майбутніх наукових досліджень (в бакалаврських чи магістерських роботах).

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчовиконавської діяльності.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 11	Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами									
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс						
						Всього	у тому числі:				Семестри									
	лекційні	індивідуальні	альб				практич	1	2		3	4	5	6	7	8				
					Кількість тижнів в семестрі															
15	15																			
Гармонія	2	1		4	120	60		30	30	60	2	2								

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		4	120	60		30	30	60
	1	2	60	30		15	15	30
	2	2	60	30		15	15	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 семестр

	Практичні заняття	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Неакордові звуки	

Тема 1.	Повторення тем: фригійський зворот; акорди подвійної домінанти; модуляція в тональності першого ступеня спорідненості.	3
Тема 2.	Приготоване затримання в одному голосі	3
Тема 3.	Діатонічні прохідні в одному голосі.	3
Тема 4.	Діатонічні та хроматичні допоміжні звуки.	2
Тема 5.	Випередження.	2
Тема 6.	Стрибки допоміжних звуків(приготовлені та нерозв`язані).	2
	Всього	15
	Індивідуальні заняття	
	Змістовий модуль 2. Альтеровані акорди. органний пункт.	
Тема 7.	Альтерація акордів домінантової групи.	5
Тема 8.	Альтерація акордів субдомінантової групи .	5
Тема 9.	Органний пункт.	5
	Всього	15
	<i>2 семестр</i>	
	Практичні заняття	
	Змістовий модуль 3.Різновиди модуляцій.	
Тема 10.	Ступені спорідненості тональностей.	3
Тема 11.	Модуляції на 2, 3-6 знаків .	2

Тема 12.	Поступова модуляція.	2
Тема 13.	Прискорена модуляція	2
	Змістовий модуль 4. <u>Еліптичні звороти</u>	2
Тема 14	Найпростіші еліпси. Тризвуки VI низького щабляі (tsVI) мажоро – мінору	2
Тема 15.	Еліпис. Ланцюжки септакордів	2
	Всього	15
	Індивідуальні заняття	
	Змістовий модуль 5. <u>Енгармонічні модуляції</u>	
Тема 16.	Енгармонічна модуляція через зменшений септакорд .	5
Тема 17.	Модуляція через енгармонізм домінантсептакорда.	5
Тема 18.	Модуляція через енгармонізм збільшеного тризвукаю	5
	Всього годин:	15

Самостійна робота

		Кількість годин
	<i>1 семестр</i>	
Тема 1	Історичні передумови виникнення гармонії	4
Тема 2	Ускладнення терцевих акордів із замінюючи ми тонами, із побічними звуками	4
	Поточний контроль	2
Тема 3	Нашарування акордів. Поліакордика.	6

Тема 4	Різновиди фігурації: мелодична, ритмічна, гармонічна.	6
Тема 5	Септакорди - функціональне наповнення	6
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього:	30
	<i>2 семестр</i>	
Тема 6	Нонакорди	4
Тема 7	Діатонічні секвенції. Модулюючі секвенції	4
Тема 8	Хроматичні секвенції	2
	Поточний контроль	2
Тема 9	Політональність	4
Тема 10	Поліладовість	4
Тема 11	Стрічкове голосоведення	2
Тема 12	Поліпластовість	2
Тема 13	Розширена тональність	2
Тема 14	Гармонічна колористика	2
	Підсумковий контроль (екзамен)	2
	Всього:	30

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та

ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури, виконання самостійної роботи, відвідування фольклорних мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т.д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано специфіку роботи кафедри музичного фольклору. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Вид навчальної роботи	стаціонар	
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
1-6 семестр		
<i>поточний контроль</i>		<u>100</u> 50
Відвідування занять		5
Слуховий аналіз	1 x 10	10
Спів (сольний та ансамблевий)	1 x 10	10
Інтенаційні вправи	5 x 2	10
Написання музичних диктантів	15 x 1	15
<i>підсумковий контроль (заліки та іспит)</i>		50
Виконання завдань:		
а) повне і вірне виконання трьох завдань та/або відповіді на три запитання		40
б) неповне і невірне виконання трьох завдань та/або відповідей на три запитання		20
в) виконання двох завдань та/або відповіді на два запитання		20
г) виконання одного завдання та/або відповіді на одне запитання		15
Додаткове завдання та/або відповідь запитання		5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для диференційованого заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано (відмінно)
82-89	B	добре	Зараховано (добре)
74-81	C		
64-73	D	задовільно	Зараховано (задовільно)
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.
4. Частково-пошуковий, або евристичний.
5. Дослідницький

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

I. Підручники

1. Бондаренко Т., Котляревський І., Пясковський І., Самохвалов В., Чижик І. Лекції з теорії гармонії. – Житомир, 2018.
2. Вознюк. П. Т., Поляковська С. П. Гармонія. Навчально-методичний посібник із мелодіями для гармонізації. Вінниця: Нова книга 2019 р. 144 ст.
3. Дубінін І. Гармонія. Київ: Музична Україна, 1968. 133 с.
4. Завісько Н. З., Лемішко М. М. Гармонія .Вінниця: Нова Книга, Ч. 2 : Хроматика. 2016. 215 с. :
5. Золочевський В. Про модуляцію. – Київ, 1972.
6. Іванов О.К.. Гармонія. Теорія, практика, методика: Навч. посібник. - Миколаїв: вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2004. 224 с.
7. Красовська Є., Виноградов Г. Курс гармонії за фортепіано. _ Київ, 1983.
8. Красовська Є., Виноградов Г. Курс гармонії за фортепіано./ Є. М. Красовська, Г. В. Виноградов. – К.: Музична Україна, 1983. – 120 с.
9. Лемішко М. М. Гармонія: навч. посіб. для вищ. навч. закл. культури і мистецтв III—IV рівнів акредитації / М. М. Лемішко ; Львів. держ. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. Вид. 2-ге, допов. Вінниця: Нова книга, 2010 . Ч. 1 : Діатоніка. 2010. 224 с.
10. Скорик М. Структура і виражальна природа акордики в музиці ХХ століття. – Київ, 1983.
11. Сюта Б. Проблеми організації художньої цілісності в українській музиці другої половини ХХ століття. Дослідження. – К.: Видавничий дім “Академперіодика” НАН України, 2004. – 120 с.
12. Теплицький О. Творчі вправи в курсі гармонії. – Київ, 1984.
13. Фільц Б. Гармонія солоспіву. – Київ, 1979.
14. Якименко Ф. С.. Практичний курс науки гармонії. Прага, 1925

II. Допоміжна література. Персоналії

1. Бородай М. Гармонізація Sorpapo. Навчальний посібник для фахової передвищої мистецької освіти. Тернопіль 2020
2. Гордійчук Д. Особливості ладо-гармонічної мови Федора Якименка. Музикознавчі студії – 2016. Л.- 2016.
3. Макуцька Н., Сенік О. Практичний довідник з гармонії «Про помилки реальні та умовні» Дрогобицького музичного коледжу ім. В.

Барвінського Дрогобич. 2019.

4. Письменна О. Гармонія Миколи Лисенка як синтез національних та романтичних тенденцій // Українська музика. Науковий часопис. Щоквартальник . Число 3-4 (5-6). Львів. 2012. –С.10-21
5. Письменна О. Колядки та щедрівки в обробках галицьких композиторів ХІХ першої половини ХХ століть. (У співавторстві з Орисею Цибух-Петришин) // Записки НТШ Праці музикознавчої комісії. 2010.-С. 166-190
6. Письменна О. Музична мова камерно-вокальних творів Михайла Вериківського (цикл «Образ коханої» на вірші П.Грабовського. Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення та підходи. Збірник матеріалів І-ї Міжнародної науково-практичної конференції.27-28 жовтня 2016року Баку Ужгород Дрогобич: Посвіт, 2016. – С. 92-95.
7. Письменна О. Нестор Нижанківський: гармонічна мова // До 100-річчя Стрийської дитячої музичної школи ім. О. Нижанківського. Стрийська дитяча музична школа ім. О.Нижанківського: історія та сучасний вимір. Матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції 7 червня 2013р. Стрий, 2013.– С.210-217
8. Письменна О. Особливості ладо-гармонічної мови Лесі Дичко в духовній творчості // Музикознавчі студії: Збірка статей, Наук. зб. Львівської державної музичної академії ім. М.Лисенка. Вип.9. Львів: ЛДМА, -2004, -С.60-75.
9. Письменна О. Особливості ладо-гармонічної мови опери «Роксоляна» Дениса Січинського // Українська музика. Науковий часопис. Щоквартальник . Число 3(21), Львів:2016. –С.18-30.
10. Письменна О. П'ять характерних п'єс Леоніда Грабовського – зразок українського музичного авангарду 1960-их років. // Музикознавчі студії: Збірка статей, Вип..18. 2008.
11. Письменна О. Формотворча роль перерваних зворотів у гомофонно-гармонічній та поліфонічній музиці (твори Й. С. Баха та Л. ван Бетховена) НТШ. Праці музикознавчої комісії. 2010. –С. 85-117
12. Письменна О., Ільків М. Музична мова Станіслава Людкевича у солоспівах на вірші Олександра Олеся // - Українська музика. Науковий часопис. Щоквартальник . Число 2 (40) // . Львів.2021.), С.26-36
13. Письменна О.. Мовно-стильові особливості вокальних творів Василя Безкоровайного (на матеріалах Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів) / Оксана Письменна // Мистецька культура: історія, теорія, методологія: НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів,

Музично-меморіальний музей С. Крушельницької у Львові; ред.-упоряд.: О. Осадця, В. Пасічник; відп. Ред. Л.В. Сніцарчук. – Львів, 2013. – С. 76-78.

14. Сисак Л. Практичні поради з вивчення гармонії: методичні рекомендації для вищих навч. закл. Культури і мистецтв I –II рівнів акрид./Л.М.Сисак. – Вид. 2-е, перероблене та допов. – Вінниця: Нова Книга, 2012/ = 88 с/

15. Скуратовський В. Задачі з гармонії: в 2-х ч.: навч. посіб./Володимир Скуратовський. – Дніпро: ЛІРА, 2017. – Ч.1 – 220 с.

16. Черевко К. Звукові технології як чинник творення музики другої половини ХХ століття. Музикознавчі студії. В.18.2008.

III. Ноти.

1. Сонати Л.Бетовена. 2 томи
2. Сонати в.А.Моцарта.2 томи
3. Сонати Й Гайдна
4. Сонати Д.Скарлатті
5. Сонати Ф.Шуберта
6. Сонати Р.Шумана
7. Сонати та Балади Ф.Шопена
8. Сонати Ф.Ліста
9. «Мікрокосмос». Б.Бартока 1-6 зошити
10. Прелюдії для фортепіано К. Дебюссі
11. Третій струнний квартет ор.30 А.Шенберга.
12. Ліричні п'єси А.Берга
13. Струнний квартет № 3 А.Берга
14. Струнне тріо (1916) Ю.Голишева
15. «П'ять характерних п'єс» Л.Грабовського
16. «Маленька камерна сюїта» Л.Грабовського
17. Вибрані твори М.Лисенка
18. Фортепіанні твори В. Безкоровайного
19. 24 Тихі пісні В.Сильвестрова
20. Фортепіанні твори та Кантати Л. Дичко